

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Нормативно-правове регулювання обліку

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність D1 Облік і оподаткування

Галузь знань D Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол №8 від 2 грудня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Нормативно-правове регулювання обліку
Викладач (-і)	Лещук Г.В., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(067)2559984
Е-mail викладача	halyna.leshchuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/c1a57ddf09aad774da14
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій: https://koia.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Нормативно-правове регулювання обліку» спрямований на засвоєння теоретичних і методичних аспектів забезпечення облікового процесу та організації професійної підготовки бухгалтера з урахуванням світових освітніх тенденцій і його роботи як суб'єкта управління підприємством. Особливу увагу приділено вивченню ієрархії нормативних документів - від Законів та Кодексів України та окремих НП(С)БО, методичних рекомендацій; формуванню навичок використання норм податкового та господарського права для розв'язання складних спеціалізованих задач у професійній діяльності; порівняльному аналізу національних та міжнародних стандартів (МСФЗ) з метою обґрунтування доцільності їх впровадження на підприємствах різних форм власності; розумінню ролі державних органів у регулюванні облікових процесів та вимог щодо забезпечення сталого розвитку України як правової держави; засвоєнню етичних принципів професії та відповідальності за достовірність звітності й дотримання податкового законодавства.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є формування системи теоретичних і практичних знань з законодавчого забезпечення та регулювання обліку.</p> <p>Цілями курсу є:</p> <ul style="list-style-type: none"> набуття вмінь аналізу практики застосування законодавства в сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності; сприяння розвитку у студентів самостійності мислення; засвоєння студентами юридичної лексики і термінології; формування правової культури студентів. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><i>Компетентності:</i></p> <p>Здатність розв'язувати складні завдання у сфері обліку, аудиту та оподаткування в умовах невизначеності, використовуючи сучасні економічні теорії та методи.</p> <p>Здатність глибокого розуміння предметної області та здатність відображати господарські операції у фінансовому й управлінському обліку для підтримки управлінських рішень.</p> <p>Здатність роботи з сучасними інформаційними системами та комунікаційними технологіями для обробки професійних даних.</p> <p>Здатність практично застосовувати норми господарського та податкового законодавства в діяльності підприємств.</p> <p>Здатність діяти на основі моральних мотивів та неухильно дотримуватися етичних принципів при виконанні професійних обов'язків.</p> <p><i>Результати навчання:</i></p> <p>Розуміти роль професійної діяльності у зміцненні України як правової, соціальної та демократичної держави, що сприяє її сталому економічному розвитку.</p> <p>Володіти знаннями економічних законів, категорій та взаємозв'язків між процесами на мікро- та макрорівнях економічних систем.</p> <p>Володіти методиками бухгалтерського обліку, фінансового аналізу, внутрішнього контролю, аудиту та механізмами оподаткування.</p> <p>Адаптувати облікову та контрольну політику до специфіки підприємств різних видів діяльності та організаційно-правових форм.</p>	

Розуміти механізми управління бізнесом та вміння використовувати обліково-аналітичну інформацію для оцінки якості й ефективності стратегічних рішень.			
5. Організація навчання			
Обсяг курсу – 90 год.			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
лекції	16	6	
практичні	14	4	
самостійна робота	60	80	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
3	D Облік і оподаткування	другий	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	Кількість годин (денна форма навчання/заочна форма навчання)		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
Тема 1. Організаційні питання нормативного забезпечення обліку в Україні 1. Система нормативно-правового регулювання обліку в Україні. 2. Необхідність державного регулювання та професійного саморегулювання. 3. Професійна етика та соціальна відповідальність бухгалтера. Правова відповідальність у сфері обліку.			
2 / -	2 / -	8 / 10	
Тема 2. Органи нормативного регулювання бухгалтерського обліку та їх характеристика 1. Роль Міністерства фінансів України у регулюванні бухгалтерського обліку. 2. Функції Верховна Рада України та Кабінету Міністрів України у формуванні нормативної бази з обліку. 3. Участь Національний банк України у регулюванні бухгалтерського обліку. 4. Роль міжнародних організацій у регулюванні обліку.			
2 / -	2 / -	10 / 12	
Тема 3. Нормативні документи, що регулюють бухгалтерський облік в Україні 1. Система нормативного регулювання обліку: чотирирівнева модель. 2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» - базовий стандарт професійної діяльності. 3. Національні П(С)БО та їх роль у формуванні облікової інформації. 4. Податковий кодекс України як регулятор облікових процесів. 5. Нормативне забезпечення контролю та аудиту.			
2 / 2	2 / -	8 / 10	
Тема 4. НП(С)БО та Плани рахунків 1. Національні П(С)БО як методологічна основа обліку. 2. Види Планів рахунків бухгалтерського обліку та їх нормативне регулювання			
2 / -	2 / -	8 / 10	

3. Інтеграція облікової та податкової інформації на рахунках з врахуванням вимог законодавства.			
Тема 5. Нормативне регулювання організації бухгалтерському обліку на підприємствах 1. Організаційні форми ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. 2. Облікова політика як локальний нормативний документ. 3. Наказ про облікову політику та додатки до нього. 4. Правова відповідальність за організацію обліку. 5. Організація обліку в умовах цифровізації.	2 / 2	2 / 2	8 / 10
Тема 6. Нормативне забезпечення обліку окремих об'єктів обліку 1. Основи нормативного забезпечення обліку необоротних та оборотних активів. 2. Основи нормативного забезпечення обліку власного капіталу 3. Основи нормативного забезпечення обліку зобов'язань підприємства	2 / -	- / 2	4 / 6
Тема 7. Основні нормативні акти щодо формування фінансової звітності 1. Загальна концепція та склад фінансової звітності в Україні: нормативний базис. 2. Класифікація підприємств та обсяг звітності: критерії поділу підприємств на мікро-, малі, середні та великі згідно із законодавством. 3. Елементи фінансової звітності: вимоги до визнання та оцінки.	4 / 2	4 / -	10 / 12
Разом	16/6	14/4	60/80
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бальна шкала – оцінка формується наростаючим підсумком протягом семестру у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 90 балів (усні відповіді, розв'язання практичних ситуацій, тести, контрольна робота); – самостійна робота – 10 балів (тестування в СДН). <p>Загальна оцінка за курс відображається за шкалою:</p> <p>“відмінно” (90-100 балів) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” (70-89 балів) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв'язках;</p> <p>“задовільно” (50-69 балів) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” (до 50 балів) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>		
Вимоги до письмових робіт	Студенти виконують одну комплексну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (студенти		

	заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття). У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичну сторону з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Під час практичних занять студент отримує оцінки за результатами усних відповідей, доповідей, дискусій, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування тощо. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни складає 60/80 годин. Студентам пропонується виконання протягом семестру завдань, які розміщені у Системі дистанційного навчання університету. Також відповідно до графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.
Методи навчання	Наочні методи навчання – ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео). Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді тощо). Практичні методи навчання – передбачають виконання задач та вправ, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань. Методи дистанційного навчання – ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформи для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт по темах, передбачених силабусом.
Підсумковий контроль	Підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

7. Політика курсу

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом честі та Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату-та-ін>.

Відвідування занять: відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (напр., хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем

освіти занять регламентується Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Академічну заборгованість студенти здають відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

У студентів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: URL: <https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо студент повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: halyna.leshchuk@cnu.edu.ua). Результати неформальної освіти визнаються згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (URL: <https://surl.li/xpriosw>).

При використанні технологій штучного інтелекту студенти повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: <https://surl.li/zntjtk>).

8. Рекомендована література

1. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с.
2. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник / Ю. Кім. К. : ЦУЛ, 2021. 600 с.
3. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік : навч. посібник / Є. Ю. Шара, О. Андрієнко, Л. Жидеева. К. : ЦУЛ, 2021. 424 с.
4. Верига Ю. А., Гладких Т. В., Орищенко М. М. Фінансовий облік: навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2021. 438 с.
5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року. № 996-XIV (зі змінами і доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
6. Кузь В. І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
7. Лисиченко О. О., Атамас П. Й., Атамас О. П. Фінансовий облік К. : ЦУЛ, 2023. 356 с.
8. Нашкерська Г. В. Фінансовий облік. Навчальний посібник. К. : Кондор, 2023. 503 с.
9. Облік і аудит: навч. посібник / Т.М. Ковальчук, І.І. Никифорак; за ред. Т.М.Ковальчук. Вид. 2-ге, доп. та перероб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 316 с.
10. Облік, оподаткування та аудит : навч. посібник / В. Плаксієнко та ін. К. : ЦУЛ, 2021. 509 с.
11. Основи оподаткування : навч. посібник / О. Фрадинський. Львів : Новий Світ-2000, 2025. 340 с.
12. Сас Л.С., Кузьмін Т.Л., Лещук Г.В., Бурлак Б.Б. (2025) Обліково-правові аспекти функціонування державних некомерційних підприємств як об'єкта консалтингового та аутсорсингового супроводу. *Інвестиції: практика та досвід*. №7. С. 96-101. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.7.96>
13. Лещук Г.В., Савків У.С., Кузьмін Т.Л. (2024) Нормативно-правове забезпечення проведення інвентаризації на прикладі закладів харчування. *Наукові інновації та передові технології*. № 6 (34). С. 859-872. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6\(34\)-859-871](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6(34)-859-871)
14. Лещук Г.В., Савків У.С., Кузьмін Т.Л. (2024) Нормативно-правове забезпечення ведення бухгалтерського обліку в системі управління закладів харчування. *Наукові перспективи* № 4 (46). С. 652-665. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4\(46\)-652-664](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46)-652-664)
15. Лещук Г.В., Савків У.С., Василюк М.М. (2023) Модель комплексного аналізу основних засобів у системі управління підприємством. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ. Т.1. № 19. С. 177–184. doi: 10.15330/apred.1.19.177-184*

Викладач _____

_____ Лещук Г.В.